इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ०/पु८८ (५४५)

ग्रंथ नाम भारत.

विषय कथा पुराणें.

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

1

॥ॐअथविराटपर्वप्रारंभः॥

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

श्रीगणेशायनमः॥ जोवंद्यबोलिजेश्रेष्ठी॥ बैसोनिमायादेवीचापाटि॥
ब्रह्माविष्णुमहेश्वरपोटि॥ जन्मविलिबाळके॥१॥ कौतुकेंठेउनियाना
वे॥ रंजवीसाकारतेच्याभावें॥ अव्यक्तपालेरवीस्वभावे॥ थापटुनिपहु
उवी॥२॥ तयाआदिपुरुषास्वामि॥ लिळाविश्वंभरगुरुनामि॥ नमस्का
रुनिगुरुच्यमि॥ सावधह्मणेश्रोतया॥३॥ आताचौथेविराटपर्व॥ नव
रससुधेचासुधार्णव॥ श्रवणेंद्रियाचेवैभव॥ अतिअभीन्नववदावे॥
॥४॥ स्तंभटेकोनग्रोकेगगनि॥ भावनेकठवेसमुद्रजिवनी॥ विश्वंभराचे
ग्रंथसदनि॥ दुषणश्वानरिघेना॥५॥ मूढेंअल्पकेबोलिलोवचने॥
तेमतसरेअथवानेणपणे॥ गुणग्राहकाजिवेप्राणे॥ प्रेमकरितियाग्रं
था॥६॥ प्रयागीजाहन्नविच्यानिरा॥ काचकूपिकाभरुनिचतुरा॥ का
वडिनेतीरामेश्वरा॥ अभिषेकार्थआवडि॥७॥ तेवीवेदाब्धीमंथुनिदेखा॥
व्यासेकाढिलेअमृतोदका॥ माहाराष्ट्रशब्दाच्याकुपिका॥ भरुनिदिध
ल्यामजहाति॥८॥ प्रसादपाठविलाप्रिति॥ तोस्वीकारुनिसंतश्रोति॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

कर्णद्वारापरमभक्ति॥हृदयद्वारालिंगासिंचने॥९॥द्वादशवरुषेअरं
ण्यवास॥सरल्यानंतरेकुरुनरेश॥दिर्घदृष्टीगुणविशेष॥विचार
विवरितोऐका॥१०॥चौपबंधुआणिद्रौपदि॥धौम्यविवेकाचाउदधि॥
त्यातेह्मणेविशाळबुधी॥बुधीघमदमजहोइ॥११॥नष्टचर्यअज्ञा
तवास॥कवणेठाइंक्रमावा॥केसा॥शत्रुसकळलियाविशेष॥महद्दै
व्यसनिपाडिति॥१२॥अकु[illegible]होइलठावे॥तरिबाराक्रमु
नितेरावे॥पुढतीलोटुनिस्व[illegible]ावे॥आयुष्यगेलेतयातळि॥१३॥धौ
म्यह्मणेविचारसुमति॥कासया[illegible]सिचिंतावर्ति॥होणारतेप्राल्ब्ध्ये
गति॥आपेआपहोतसे॥१४॥यम[illegible]पवरविशेषि॥रूपपालटतिआ
पैशिं॥नामेपालटाविशेषि॥तेहिऐकेनरेंद्रा॥१५॥कंकनामठेविजे
धर्मा॥बल्लवअभिधानबळियाभिमा॥घेउनिअंगनेचिप्रतिमा॥बृहं
नळाअर्जुन॥१६॥ग्रंथीकनामहेंनकुळाते॥तंतिपाळसहदेवाते॥
सैरध्रीयेद्रौपदीते॥कृत्रिमनामेपाचारा॥१७॥धर्मराजाचियेघरि॥

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

3

२ होतो नियोग अधिकारि ॥ ऐसे बोलोन विराटनगरि ॥ विराटाते सेवि
जे ॥१८॥ लोटल्या अज्ञात संवत्सर ॥ पुढे करू आन विचार ॥ राज्यप्राप्ति
चा विचार ॥ प्रकार ॥ साध्य असाध्य जाणावा ॥१९॥ ऐसे धौम्य अनुवाद
ता ॥ परम आल्हाद कुंतिसुता ॥ ब्राह्मण संगियास मस्ता ॥ आज्ञा देउनि
पाठवि ॥२०॥ कोण्हि पांचाळदेशा प्रति ॥ कोण्हि सप्तपुरि प्रति ॥ कृष्ण व
सुदेव संगति ॥ वर्ष येक क्रमा वा ॥२१॥ कोण्हि धाडिले हस्तनापुरा ॥ खे
द आल्हाद कौरवेश्वरा ॥ अज्ञातवास युधिष्टिरा ॥ कोठे कैसा जाणवे ॥२२॥
इंद्रसेन पुरश्न आप्त ॥ रथे सहित ॥ सेवक सारथ्र परम आप्त ॥ द्वारकेच्या धाडि
ले कृष्णनाथ ॥ स्नेह भाव पाविजु ॥२३॥ द्रपदिच्चिया परिचारिका ॥ सखि
या वेत्रिया हो अनेका ॥ धृष्टद्युम्ने ठेउनि यां सुखा ॥ पाविल्या सुरवाडे ॥
॥२४॥ अग्निहोत्र सामग्रीशि ॥ धौम्य पालटला सामग्रीशिं ॥ पांचाळा त्रि
निति सांगे पांडवाशिं ॥ विराट संगी वसावया ॥२५॥ नाम रूप थोरपण ॥
कोण्हा न दाखवावे ज्ञान ॥ दिनाहुनि परम दिन ॥ ऐसे लोका दावावे ॥२६॥ २

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai " Joint project "

दाउनिचातुर्यकुशळते॥मूर्खत्वनाणिजेमनुते॥श्रेष्टीबोलिजेनघडेते॥
तेचिश्रेष्ठीप्रतिष्ठा॥२७॥असत्यनबोलिजेसर्वथा॥धरिजेनिर्लोभमनि
मेघता॥इंद्रीयनेमसदावसतां॥वल्लभहोयरायाते॥२८॥राजस्त्रीयेसी
संवाद॥पुत्रमित्रसिविरोध॥राजपुरोहितसिसंवाद॥जाणतेपुरुषिनक
रावा॥२९॥राजाअन्याचाटरकार्यसा॥गा॥नकरवेह्मणउनिननिघमागें॥स्व
भाववोळखोनिजोवागे॥तोचि[illegible]वल्लभराया[illegible]पाते॥३०॥किजेसर्वासीआर्जव॥
कोठेनदाखवीवक्रभाव॥सर्व[illegible]तागौरव॥तोचिपावेनिर्धारि॥३१॥
मागासेरअनंतःपुरी॥पुढाठाव[illegible]बाहेरी॥ [illegible] शिरी॥तोचिवल्लभरायपुरे॥३२॥करणिकरुनियालपवि॥महि
मादुजयाचिवाटवि॥माहायज्ञाचितोपदवि॥आपआपपावतु॥३३॥
रायेनिर्मिल्याव्यापारि॥सावधानअहोरात्रि॥आळसनिद्रादवडुनि
दुरि॥तोचिवल्लभरायाते॥३४॥जालियामानहोअवमान॥हर्ष
विशादीनघलिमन॥समासिळसुप्रसन्न॥तोचिपावेमहिमेते॥३५॥

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(५)

२ राजपैशुन्यबौनायकेकानि॥राज्यनिंदानवदेवचनि॥राजमान्यातेसन्मा
नी॥तोचिमान्यनृपाते॥३६॥प्रभुनेबोलविल्याबोलणे॥प्रभुपुत्रिल्या
तेसांगणे॥नपाचारितानेजाणे॥तरिचपावेप्रतिष्ठा॥३७॥राज्यास
नीराजवहनि॥रायाचियायेकांतसदनि॥बैसकानकरितोशाकुणि॥मा
नपावेनृपाचा॥३८॥आपलेप्रगटनेणज्ञान॥नेणत्यानह्मणेजोअज्ञा
न॥ज्याचियामुखीमधुरवचन॥तोचिमान्यविश्वाते॥३९॥असोतुह्मा
जाणत्याप्रति॥कायबोलणेबहुसाल्युक्ति॥सांगितलेतयारिति॥अ
ज्ञातवासक्रमावा॥४०॥हृदईधरनिश्रीकृष्णमूर्ति॥स्मरणिअसाअहो
रात्रि॥त्रयोदशवरषाचेअंति॥सांप्रतमासयेतसे॥४१॥ऐसेसांगोन
कुरुनरेशा॥धौम्यगेलापांचाळदेशा॥धर्मह्मणेविचारकैसा॥पुढेक
रणेबंधूहो॥४२॥अज्ञातवासपरग्रहवस्ती॥उदरनिर्वाहकवणेरिति॥
पाचह्मणतियेअर्थी॥संकटकाहिअसेना॥४३॥धर्मह्मणेमीवदेनवा
चा॥सभापंडितपांडवांचा॥जातिब्राह्मणसद्विद्येचा॥संग्रहअसेमज २

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai.

पाशि ॥ ४४ ॥ रत्नपरिक्षेमीकुशळ ॥ खेळोजाणेद्युतखेळ ॥ बुधीबळेपु
रुषसबळ ॥ मजसमानअसेना ॥ ४५ ॥ वस्त्रपरिक्षाराजनिति ॥ समद्र
जाणेविचारयुक्ति ॥ सहजजालियासंगति ॥ जाणवेलस्वभावे ॥ ४६ ॥
बोधुनियानृपाचेमन ॥ बुधीनेमुकाळेकठिण ॥ भीमह्मणेसुप्रसन्न ॥
मीहिकरिनमल्लसाले ॥ ४७ ॥ पाककर्तीबल्लवनामा ॥ धर्मापरिभूप
कर्मा ॥ भक्षभोज्यअमृतोपमा ॥ निपजविनस्वहस्ते ॥ ४८ ॥ भिमासंग
तिनिर्दोश ॥ शरीरकेलाबळाभ्यास ॥ तोहीदाउनिउल्हास ॥ उपजवि
नरायाते ॥ ४९ ॥ ऐसाबोलिलाचमत्कार ॥ अंगिकारिलराजेश्वर ॥
अर्जुनह्मणेहोविचार ॥ आमुचाहीपरियेसा ॥ ५० ॥ वर्षेयेकउर्वशि
शापु ॥ तोयेककरावानिर्लेपु ॥ अंगीअवगोनिअंगनावपु ॥ राजया
तेभेटणे ॥ ५१ ॥ नाटकशाळेचियाकुसरि ॥ नाचउजाणेकळाकुसरि ॥ सा
रथ्यविद्येचियाकुसरि ॥ अर्जुनसंगेसाधिलि ॥ ५२ ॥ पार्थकरिताशरसंधा
न ॥ नेमकरितालक्षभेदन ॥ दृष्टीपाहाताजालेज्ञान ॥ हासद्रुरुप्रसाद ॥
५३ ॥

"Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai"

(5)

४ ऐसिव दोनिया गोष्टि ॥ कांख कमुत यानिकटि ॥ नकुळ ह्मणे माझिये गाठी ॥
शालिहोत्र यन विद्या ॥ ५४ ॥ अश्वनाचवण निगुति ॥ फेरफिरवण चक्रा
कृति ॥ सिघ्रपळवणे वातगति ॥ ऐसि विद्या दावण ॥ ५५ ॥ वारुचालव
ण गगनि ॥ तरोनि जाण समुद्र निवनि ॥ ऐसे चोज दाउनि नयनि ॥ म
त्सकरणे रायाचे ॥ ५६ ॥ सहदेव ह्मणे [illegible] ई षी धेनु ॥ वृषभ नंद मनि अति
सुजाणु ॥ दोहनि मंथनि पर [illegible] निपुण ॥ सिध्य होये कृष्णाचा ॥ ५७ ॥ कृ
ष्णा ह्मणे मी सैरंध्री ॥ पांचा [illegible] चा स्त्रुषा करि ॥ विराट भार्या गुणसुं
दरि ॥ आराधीन सुधेष्णा ॥ ५८ ॥ [illegible] सिया रचुनि उपाया ॥ दिवस कं
ठु धर्मराया ॥ मग स्मरोनि श्रीकृष्ण पाया ॥ साहि जण जौ चालिले ॥
॥ ५९ ॥ पुढे चालता जगजेठि ॥ विराट नगराचिया पाठि ॥ स्मशान भु
मिकेचा निकटी ॥ विशाळ वृक्ष शमिचा ॥ ६० ॥ अर्जुन ह्मणे शस्त्रे अ
स्त्रे ॥ येथे ठेवावी सुपवित्रे ॥ अभिमंत्रिला माहा मंत्रे ॥ दृष्टी कोणा ४
न पडति ॥ ६१ ॥ रवउतर मंत्र बिजाचे रूप ॥ पाहाता या दिसे माहा स

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

र्पे॥ भये होउनिया कंप॥ स्पर्शो कोण्हि न शकति॥६२॥ खड्ग वल्ली तु
णिर चापे॥ प्रळय पावकाचि रूपे॥ पाहाता सुर्पान्चिये वोपे॥ झाको
ळति सुप्रभा॥६३॥ मृगचर्मि विष्ठानि निगुत्ति॥ नकुळे ठेविलि रक्षावर
ति॥ जे का आणि काचे हाति॥ साध्ये न के सर्वथा॥६४॥ वृद्ध स्त्रियेचे क
ळिवर॥ तेथ बाधले भयंकर॥ दुर्गेयी स्तवना दिनर॥ समीप कोण्हि
न येति॥६५॥ नगर प्रवेशे नर [illegible] दुर्गे प्रसाद देखिला डोळा॥ दुर्गा
भगवति विशाळा॥ लाटांगणे [illegible]॥६६॥ धर्मराज करी स्तवन॥ विश्व
माते तुते नमन॥ तुज वेगळे ब[illegible]न॥ हे सर्वथा घडेना॥६७॥ ब्रह्मा
शंकर आणि हरि॥ बाळके जन्मला तुझ्या उदरि॥ वर्ते ती आपुल्या व्यापा
रि॥ तुझे आज्ञे जननिये॥६८॥ तुझि आज्ञा भंगिता दुःख॥ ब्रह्मा जालाच
तुर्मुख॥ लिंग पतन त्र्यंबक॥ कपाळपाणि सा केला॥६९॥ विष्णु शि देउनि
बहुत सांगे॥ बहुरूपे खेळसि आगे॥ लागता वृंदेचिया मागे॥ स्मशानवा
सि तो केला॥७०॥ करू न येते कर्म करणे॥ श्रेष्ठी वर्जिता राहाटणे॥ तेचि तु

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(6)

श्चिअवज्ञाजाणे ॥ वदेवचनयथार्थ ॥ ७१ ॥ शाक्ताआगींपडिलीभंगे ॥ शाक्यांक
५ व्यापिलासपरोगे ॥ तोतुझेनिआज्ञाभंगे ॥ अविधीमार्गवर्तता ॥ ७२ ॥ तो
आमुतेघडतादोषु ॥ ह्मणउनिभोगुअरण्यवासु ॥ आताउगउनिरूपादिवसु ॥
निद्रानाशिअवदशा ॥ ७३ ॥ जेजेव्यक्ताव्यक्तकोदिसे ॥ तेतेतुझेस्वरूपअसे ॥
तुझेचनियेकअंश ॥ विश्वसर्गकेचालिले ॥ ७४ ॥ तायातुचिसुगमगामि ॥
गोरिभवानिशिवधर्मि ॥ वेद्वा[illegible]मी ॥ कौळीकाचारेबोलिजे ॥ ७५ ॥
जैनह्मणतिपद्मावति ॥ श्रीप[illegible]वदमति ॥ सांख्यबोलतितुजप्र
ति ॥ आदिशक्तिव्यापके ॥ ७६ ॥ [illegible]यरुनिगोकुळि ॥ जन्मलीसिनंदा
कुळि ॥ कंसकुळाकरुनिहोळि ॥ [illegible]आटिले ॥ ७७ ॥ ऐकोनियधर्म
मुखिचिस्तुति ॥ प्रत्यक्षजालितेभगवति ॥ मोक्षस्पर्षीनियाहाति ॥ अ
श्वासितसुवाचि ॥ ७८ ॥ वर्षयेकवस्तियेथे ॥ वैरीपावतिपराजयाते ॥
पुढेभोगालभेदिनितें ॥ सागरांतयेकाज्ञा ॥ ७९ ॥ अभयदेउनियाहाति ॥
अदृश्यजालिमाहाशक्ति ॥ पुढाराजसभेप्रति ॥ धर्मराजपातला ॥ ८० ॥ ५

Joint project of the Rajawade Samshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

वंदोनि आशिर्वचन ॥ ह्मणे रायास्वस्ति कल्याण ॥ भूप ह्मणे कोठिल कोण ॥
किमर्थ येणे याठाया ॥ ८१ ॥ दिसतसी सूर्याहुनि आगळा ॥ अंगी ऐश्वर्याची
कळा ॥ पृथ्वीचिया भुपाळा ॥ श्रेष्ठ आगळा असतसी ॥ ८२ ॥ यमे अनुवादे
हासोन ॥ व्याघ्रपद शाखे जनन ॥ अत्रीगोत्री मी ब्राह्मण ॥ होय आश्री
त धर्माचा ॥ ८३ ॥ सभापंडीत धर्मानिकट ॥ पांडव जालिया राज्य भ्रष्ट ॥
तु धार्मिक परम श्रेष्ठ ॥ ऐकोन आलो तुजपाशी ॥ ८४ ॥ त्याम्ही वेद साहि
शास्त्रे ॥ परिश्रमु असे आगम मंत्रा ॥ [illegible]रासना मंत्री तंत्री ॥ बुद्धी कुंटीत
असेना ॥ ८५ ॥ खेळो जाणे द्युत खेळ ॥ सदय भाषणी न पडे चळ ॥ रत्नपरि
क्षेमी कुशळ ॥ कंक नाम पै माझे ॥ ८६ ॥ [illegible] जाणे वस्तूचीपरिक्षा ॥ बहु काय
बोलो विचार दक्षा ॥ राजा ह्मणे मज अपेक्षा ॥ संगतिची मज असे ॥ ८७ ॥
असन वसन समान धन ॥ इछे सारिखे निवेदीन ॥ आलास्य स्वछ करू
नि मन ॥ मज संगति असावे ॥ ८८ ॥ अनुवादोनि स्नेह गोष्टि ॥ बैसविला
आसनानिकटि ॥ पुढतिचोज न देखे दृष्टि ॥ सभास्थानि नरेंद्र ॥ ८९ ॥ केन

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(४)

केमेरुतुल्यसरळ॥हातिकवळिलेप्रचंडमुसळ॥दर्विखोप्रविळीकटिमं
६ उळा॥पोळिकायंत्रसुढाळे॥१०॥जोहारूनिनरेंद्रोत्तमा॥ह्मणेबल्लवी
मीसुपकर्मा॥धर्मोघरिउत्तमोत्तमा॥भक्ष्यभोज्यानिपजवि॥११॥
लेह्यपेह्यखाद्यचोष्य॥अन्नेपरमाळेपायसे॥शाखाकथिकाचेसु
वासे॥वेधूलावीवसंता॥१२॥भीमसेनाचेसंगति॥विद्यासिकलीब
हुसालयुक्ति॥मल्लयुद्धाचेपक्ति॥मानुदिजेबळिष्टा॥१३॥आतादेउ
नियापारा॥घेइजेपाकक्रियेच्याकरा॥आणिकहीनरेंद्रप्रेव्हा॥कर
णिदाउपुढारि॥१४॥अवस्यह्मणेनिराजेश्वर॥पाकक्रियेचाअधि
कार॥देउनिबल्लववृकोदर॥पाकशाळेस्थापिला॥१५॥चिरकंचुकी
करकंकणे॥श्रवणिताटांकभूषणे॥नेत्रीच्यादिव्यांजने॥नेत्रकमळ
शोभति॥१६॥ऐसेअवगानिअंगनारूप॥सभेपातलाअर्जुननृप॥ ६
राजाह्मणेलावण्यदिप॥कोणकोठउपजविला॥१७॥नेणवेपुरुष
किवानारि॥प्रभानसमायेपृथ्वीवरि॥स्त्रिलापुनिबाहेरि॥पुरुषते

(7A)

जविराजे ॥ ९८ ॥ रायाधर्माचियेघरि ॥ नाटकशाळेचियानारि ॥ गाय
नशिकविरागोद्धारि ॥ गीतप्रबंधसताळे ॥ ९९ ॥ अर्जुनसंगीबैस
तारथी ॥ बारुवागवीआपुलाहाति ॥ युद्धिनानागतियुक्ति ॥ सारथ्य
विद्यालाधलि ॥ १०० ॥ खांडवधादिअर्जुनयुद्धे ॥ दृष्टिदेखिलीम्या
विविधे ॥ पार्थगुरूच्याप्रसादे ॥ संग्रामक्रकळाजोडलि ॥ ११ ॥ संगीअस
तासमइसमइ ॥ कळा[illegible]काइ ॥ राजासंतोषोनिहृदइ ॥
सर्वदानबोलिला ॥ २ ॥ तोषं[illegible]मृतेतरि ॥ नाटकशाळेचिया
नारि ॥ स्वाधीनकरुनियार्थ[illegible]रि ॥ बृहन्नळाठेविलि ॥ ३ ॥ प्रतोद
च्याबुकधरुनिहाति ॥ नकुळ[illegible]जसाप्रति ॥ अश्वविद्याकलेयासं
गति ॥ राउतविद्येकुळगुरू ॥ ४ ॥ कडोविकडिनाचवणे ॥ ज्यालाचौफा
टीफिरवणे ॥ फिरवणेठिकाणिउडवणे ॥ आवरणेमुखसंज्ञा ॥ ५ ॥ वी
रुचालवणनिराळि ॥ बैसोनितारिजेसियुजळि ॥ सहस्त्ररथीयाची
मंडळि ॥ येकेरथेविभांडि ॥ ६ ॥ घोडकियाशिराजगुरू ॥ जाणोनिपा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(४)

ळीयुधिष्टिरु॥ तोगेलियाआधारु॥ धरुनिआलो तुजपासि॥७॥ हृदइ
कवळुनिया नरपाळे॥ स्वामिहृदि धरिले अश्वत्थाळे॥ सहदेव ह्मणे मा
७ झि येक कळे॥ नावेक दृष्टी विलोकि॥८॥ धर्मा परिचा मी खिल्लारि॥ अ
पेट रषभ सहस्त्रवरि॥ येकला आगवणे आवरि॥ सीक्षा करि मात
मातलियां॥९॥ धेनु महिषि कर[illegible]खाडे॥ दुग्ध श्रवति सरिता पाडे॥
नाही फळलि ते फळति कोडे॥ हस्तस्पर्शी माझिया॥१०॥ वंध्या प्रस
वति वासुरे॥ हा चमत्कार पाहिजे चतुरा॥ राजा ह्मणे लक्ष खिल्लारे॥
तुझा हाती वोपिलि॥११॥ यावरि द्रौपदि सुंदरि॥ येता देखिली नग
रनारी॥ ह्मणति मूर्तिमंत [illegible] व नागरि सुरकन्या॥१२॥ सुधे
ष्णे ते सागलि वचनी॥ विचित्र लावण्याचि खाणि॥ सकुमार जाति
चीपद्मीणि॥ रूप नयनी न संठे॥१३॥ ऐसि पातलिसे नारि॥ कोण
तेन कळे निर्धारि॥ आह्मा वाटते अंतरि॥ पवित्र संगी ठेविजे॥१४॥ ७
धाडुनि परिचारिके॥ द्रौपदी आणिलि जवळिके॥ अवलोकिला पर

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

मसुखे॥हृदयजालेसंतुष्ट॥१५॥द्रौपदीह्मणेमीसैरंध्री॥याज्ञसेनि
चीसेवाकरि॥तेगेलियातुझाघरि॥काळकंठपातले॥१६॥सुधेष्णा
ह्मणेगुणेकराह्नि॥माझीस्वामिणिऐसिदिससि॥मायबहिणिहुनि
विशेषि॥मजसंगतिअसावे॥१७॥काजसागतावांटेलाज॥दिससी
चक्रवर्तीचिभाज॥माणिक [illegible] वरिपुंज॥तेवीमीदिसेतुजपु
ढा॥१८॥द्रुपदिह्मणेनवदेऊ [illegible] से॥तुझियेसंगतिवसणेअसे॥सस
मातुनिमानसे॥सेवाघेणे [illegible] ॥१९॥उचीष्टअन्नाचेभोजन॥
पराचेचरणक्षाळण॥देनी [illegible] निभीन्न॥सेवाकरिनमीतुझि॥
॥२०॥येरीह्मणेसुमध्यमे॥दे [illegible] तुजउपमे॥मानमाझेनिस
मागमे॥मजसमानसुखभोगि॥२१॥सुधेष्णाह्मणेवोसुंदरि॥ऊस
नवसनमाझीयेसरि॥सेउनिअसेमजमंदिरि॥संशयनधरिप
वित्रे॥२२॥ऐसेबोलोनिपरमप्रिति॥द्रौपदीठेविलिसंगति॥वि
राटकाळाचिविचित्रगति॥चतुरपुरुषिजाणिजे॥२३॥साहीजणे

"Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

९

८ ऐशियापदि ॥ गुप्तठेलीविराटघरि ॥ राहाटिघडलितेपुढारि ॥ जगप्र
सिद्धपरियेसा ॥ २४ ॥ मार्जारपिलियाजैसे ॥ अजगरबाळककैसे
झांके ॥ अंधकारिलपविताजैसे ॥ लोकदृष्टीनलोपे ॥ २५ ॥ लपविती
कस्तुरिपरिमळु ॥ सर्वत्रप्रकटकरिअनळु ॥ तेवियाचागुप्तखेळु ॥
भेरीनादजगश्रवणि ॥ २६ ॥ ऐसियापरिजन्मेजया ॥ अज्ञातवा
सीवसतातया ॥ पुढेवर्त्तलेतेराया ॥ चरित्रपवित्रपरियेसि ॥ २७ ॥
मुक्तिश्वराचीगुणसुढाळे ॥ वाक्यसुकृतमुक्ताफळे ॥ सज्जनराज
हंसपाळे ॥ भाग्याआगळेसेविति ॥ २८ ॥ इतिश्रीमाहाभारतेवैराट
पर्वणिपांडवविराटग्रहावस्तिनामप्रथमोध्यायः ॥ १ ॥ प्रसंग ॥ १ ॥

॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

शके १७०१ विकारिनामसंवत्सरेमाहेपौषशुद्धद्वितियामंदवासरेत ८
दिनेपुस्तकंसमाप्तं ॥

श्रीगणेशायनमः॥ विराटनगरीसाहिजणे॥ गुप्तअसतानेणिजेकवणे॥
राजाह्मणेमाझियामने॥ संशयपालेपाविजे॥१॥ दिसतीजैसेपंचआदित्य॥
ह्मणतिपांडवांचेभ्रत्य॥ हेंतवंमातेंनवटेसत्य॥ राजेहोतिनिर्धारि॥२॥ पां
डवअथवाहोकांआन॥ अंगीपेशास्त्रीचेचिन्ह॥ याकंकाचेपाहतांज्ञान॥
उणावाटेसुरगुरु॥३॥ बहुवहस्तीचादिव्यात्रे॥ अमृतातेह्मणतिउणे॥
अवलोकितायाचेचिन्ह॥ वायुपुत्रासारिखा॥४॥ घेउनिकामिनीचेसो
ग॥ ब्रहंनटाल्पवीअंगे॥ परितपुरुषार्थचिसिग॥ दिसेअसंतवाटले॥
॥५॥ नारीपुरुषकिंवानपुंसक॥ नकळतानिर्धारनव्हेयेक॥ क्षेत्रविद्येमा
जिनायक॥ रामचंद्रासारिखा॥६॥ गंधीकअश्वारोहणि॥ तुकणनशके
कोण्हि॥ तंतीपाळह्मणेप्राणि॥ वेसणिघालुनंदिप्याचे॥७॥ ऐसियांहा
तेघतससेवा॥ हेअनुचितवाटेमाझेयाजिवा॥ पुढेकुराद्दनलागावे॥
ऐसेकेलेपाहिजे॥८॥ द्रिष्टीपाहतासैरंध्री॥ असेशचिचिपसरि॥ सु
धेष्णचेदासैशल्यकारि॥ हे होअयोग्यमभजभासे॥९॥ जोकरीइयेचे

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(१०)

अभिलाशान॥तोपावेलताकाळमरण॥यालागीकोण्हीअवलोकन॥पाप
१ द्रिष्टीनकरावे॥७॥मागंएकोपाचहीजणि॥तयांमाजीहेमुख्यराणि॥
एसेमासमाझियेनयनि॥पवित्रपणेनिर्धारे॥११॥आतांअसाहावि
कल्प॥प्रगटहोइलआपेआप॥साउोनिश्रोधाचासंकल्प॥कौतुकपा
होकाळाचे॥१२॥निस्ययेउनिचित्रशाळे॥पाहेब्रहंनटचेकळे॥न्रत्यरं
भेहुनिआगळे॥मुख्यदाखविमधुरतान॥१३॥तैसचिनारीदाविती
वदन॥तानरागसुलक्षण॥कळाबत्तिसपुर्ण॥स्वरेसुस्वरेजाणपा
॥१४॥राजाह्मणेब्रहंनळे॥तुझेचरित्रमालनकळे॥पाहातांह्मणोतर
आगळे॥पुरुषत्वलवंअंगी॥१५॥एकोनिधीरि॥मीनपुषंकेअव
धारिं॥बैसोनियांअंतापुरिं॥सेवाकरींस्त्रियाची॥१६॥सर्वअभ्यंगमर्द
ने॥हातेंनसर्वांवस्त्रभुषणे॥धर्मराजाचियामने॥विकल्पकाहीअसेना॥
॥१७॥विराटह्मणेसद्गुणाजाधिलि॥उत्तरामाझिदुहितामलि॥शिषीण
करुनिआपुलि॥न्रत्यगायनसिकवावे॥१८॥उत्तरावोपितापार्थीकरि॥ १

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

10A

रूपनेहालतेठविलासिरि॥संगीतकव्हातितेवरि॥शारदेसरिअवगमे॥
॥१९॥भीमेआणुनिसाजुकअन्ने॥भोजनीतोषविपाचहीजणे॥तैसाचि
सहदेवक्षिरपाने॥तृप्तकरिसमस्ता॥२०॥दहीदुधसायलोणि॥आणुनि
निवेदीप्रतिदिनि॥निद्राकाळींएकांतसदनि॥विश्रामतिसमस्तसिं॥२१॥
अश्वकव्हेतोषुनिदेख॥राजावाणि[illegible]पारकुनक॥ग्रंथीबाधोनिताग्रंथि
क॥धर्माहातीनिवेदि॥२२॥[illegible]निकनकफणि॥घालीसुदेष्णाचि
वेणि॥तोषविअभ्यंगमर्दनि॥[illegible]करेआपुलि॥२३॥चंपकमाल
तीचेहार॥गुंफोनिकरिनित्य[illegible]॥सुदेष्णाअनुवादविचार॥सेर
ध्रीतेयेकांति॥२४॥चढता[illegible]चामर॥शारीरदिसेअनावरु॥
कामभोगाचाविचारु॥तुझेठाइंनदेखो॥२५॥तारुण्यलावण्यलावण्य
चातुर्यता॥भाग्यभोगानवर्ततां॥निःकामभावींराहवनिता॥हेअघ
टितसुजाणे॥२६॥वर्ततअसेजैरिवासना॥तेमजसांगमनकामना॥
जैसारूचेतुझियामना॥तैसापुरुषलाधसि॥२७॥कृष्णाह्मणेम

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे

राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)

दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८

Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com